

Pamiatky v obci

Špitál – nemocnica

Bola založená v roku 1849, o čo sa zaslúžil farár Martin Lackovič, ktorý kúpil pre nemocnicu malý dom a daroval 100 zlatých na jej údržbu. Dobrovodský farár bol oprávnený z dobrovodských občanov voliť členov Správy špitála a títo majú povinnosť starať sa aj o čistotu kostola a za dobrodincov špitála pomodliť sa denne 4 Otčenáše a Zdravas Mária. Špitál mal majetok 700 zlatých. Špitál volali i chudobincom, lebo sa tam zdržovali starí a opustení ľudia, ktorý nemali na staré kolená, kde dokončiť svoj život. Popri sociálnej starostlivosti poskytovala aj zdravotnícke služby. Výdavky sa hradili z úrokov chudobinského kapitálu a almužien. Existovala do začiatku 20. storočia. **Kaplnka**

Kaplnka Najsvätejšej Trojice pod Mariášom je jednopriestorová, baroková, nachádza sa pri krasovej vyvieračke Mariáš. Pochádza z roku 1730, kedy ju dal postaviť Juraj Pavlovič, miestny občan. V deň sv. Trojice sa tu odbavujú pobožnosti, ktorých sa v hojnom počte zúčastňujú i veriaci z okolia. **Židovský cintorín**

Nachádza sa pod hradom, Pod šibeničným vrchom tam bolo popravisko (šibenica). Na cintoríne sa zachovalo asi 27 náhrobkov popísaných v hebrejčine. **Starý kostol a cintorín**

Pôvodne stál v obci gotický kostol uprostred múrom ohradeného cintorína, na ktorom sa pochovávalo do roku 1778. V roku 1770 bol zriadený na sever od obce na južnom svahu Kostolnej hôrky nový cintorín, na priestranstve za farskou záhradou, na ktorom sa nachádza aj veľký kamenný kríž s letopočtom 1770. Na cintoríne sa nachádzajú aj staršie pomníky, ktoré vytesali miestny kamenári v štýle zľudovelého baroka. Základ pomníka tvorí srdce, na ktorom stál kríž.

Tu bol pochovaný v apríli 1849 aj Ján Hollý.

Cintorín bol v roku 1887 rozšírený o východnú časť. Väčšinu pomníkov, ktoré sa tu nachádzajú, zhotovili práve dobrovodskí

kamenári.

Cirkevná vizitácia z roku 1634 popisuje kostol vo svätyni, ktorého je krásne pastfórium, ako je usporiadaný a v čistom stave, vybavený všetkým potrebným. Ďalšia vizitácia, ktorú vykonal arcidiakon Ján Cherlay /Kerlay/, popisuje farnosť Dobrá Voda i jej kostol Panny Márie. Podľa toho na hlavnom mariánskom oltári bolo krásne vypracované tabernákulum, bočné oltáre boli zasvätené sv. Jurajovi /vľavo/ a sv. Anne /vpravo/, pričom kostol mal dva pozlátené kalichy, cibórium a pacifikál, jemne vypracovanú monštranciu atď. Kostol mal vo veži dva zvony. Aj napriek mnohým opravám v polovici 18. storočia už veľmi podliehal zubu času, takže bol už na spadnutie.

Kostol narodenia Panny Márie

Chrám je stredisko náboženského a kultúrneho života obce, zväzoval obec do jednoty. Kostol je postavený na mieste staršieho gotického kostola, okolo ktorého v ohrade bol cintorín. Tento nový jednolodový pozdĺžny kostol v klasickom slohu, s polygonálnym uzáverom a vežou postavenou na osi kostola, začali stavať v roku 1788, ale dostavali ho až v roku 1819. Posvätený bol v roku 1820. Je zasvätený Narodeniu Panny Márie a zasväteným sa dal pod jej ochranu.

Presbytérium a loď sú zakryté pruskými klembami. Exterier je členený lizénami. Veža je vstavaná do fasády kostola a je zakrytá ihlancovou klasicistickou strechou. Kostol bol v roku 1906 pri zemetrasení veľmi poškodený. V roku 1907 bol za pána farára Vojtecha Rudroffa obnovený. V kostole boli tri zvony. Dva z nich v roku 1916 zrekvirovali. Nové zvony boli uliate v Trnave /firma Fischer/ a v roku 1921 vysvätené. Prehnitý krov so šindľovou strechou vymenili v roku 1923.

Vnútorne zariadenie kostola je neorománske. Hlavný oltár /tirolská práca/, uprostred s obrazom Narodenia Panny Márie, ktorý je namaľovaný na plechu, je celý drevený, so stĺpovou architektúrou, nad ktorou na hlaviciach spočíva oblúk, nadstavený po okrajoch formami vežičiek a uprostred s kupolkou na otvorených stĺpikoch. Po bokoch hlavného oltára sú drevené plastiky svätcov: sv. Ladislava a sv. Štefana Kráľa. V kostole sa nachádzajú ešte drevené plastiky sv. Jozefa, sv. Antona a

sv. Terezy Ježiškovej.

Okná sanktuária sú hore zaoblené, majú novšie železné delenie. Nad sakristiou je veľké oratórium, v ktorom sa nachádza stará farská knižnica. Na triumfálnom oblúku je maľba od akademického maliara Edmunda Massányiho z Nitry /15. januára 1907 Nitra – 29. novembra 1966 Nitra/, ktorý je autorom aj celej výmaľby farského kostola. Táto maľba znázorňuje adoráciu Boha Otca, obklopeného svätcami, pred ktorými sú dobrovodskí veriaci, mužovia i ženy s deťmi v dobrovodskom kroji, medzi ktorými na ľavej strane vidieť v kňazskom rúchu – v reverende, dôstojnú postavu nesmrteľného bernolákovského básnika Jána Hollého, ktorý tu na Dobrej Vode prežil posledné roky svojho plodného, ale aj neľahkého života.

V kostolnej lodi sa nachádzajú dva bočné oltáre, vľavo oltár Panny Márie Lurdskej a vpravo Božského Srdca Ježišovho, ktoré svojimi formami harmonizujú s hlavným oltárom, len sú o niečo menšie a skromnejšie vo výzdobe.

V kostole sa nachádza aj pekná krížová cesta vyrobená v Tirolsku na konci 19. storočia a kamenná krstiteľnica kalichového tvaru datovaná rokom 1604. Pôvodne kostol vymaľoval pezinský maliar Augustín Bárta. V závere lode je priestranný chór s klasicistickým organom, pochádzajúcim z roku 1830, ktorý bol prestavaný v roku 1936 výrobcom a opravárom organov Otakarom Važanským z Nitry /22. marca 1890 Ždanice – 2. decembra 1979 Nitra/. Autorom tohto organu bol organár Martin Šaško /28. apríla 1807 Brezová pod Bradlom – 20. februára 1893 Brezová pod Bradlom/. Jeho nástroje vynikali plným zvukom, spoľahlivosťou a trvácnosťou. Kostolnú vežu v roku 1850 opatrili hodinami. Pred kostolom stoja mohutné gaštany, spod ktorých je utešený pohľad na celé námestie a na Ringovú ulicu. **Pamiatky a pomníky**

K historickému obrazu Slovenska neodmysliteľne patrí aj drobná architektúra a plastika. Jej vznik, vývoja zakomponovanie do života prostého človeka prebiehalo pozvoľna, nenásilne, v zhode s dobovou filozofiou a možnosťami spoločnosti.

Barokové obdobie prinieslo do našich osád, miest a voľnej prírody bohatstvo nových umeleckých diel. Začína sa vyvíjať

celý rad stredovekých a barokových svätcov, ktorí majú pôsobiť na ľudí. Kríže a sochy na podstavcoch, na križovatkách, pri vstupe do dediny, pri mostoch, na námestiach a cintorínoch boli považované za sväté. Ľud v nich videl božskú silu, pre ktorú boli uctievané a vyprosoval si pri nich pomoc a ochranu. Výraz svojmu náboženskému cíteniu dali občania aj postavením mnohých cirkevných pomníkov a krížov.

Obzvlášť si ctili sv. Jána Nepomuckého – /16. mája/, patrón mlynárov, rybárov, vôd, mostov. (Bol uctievaný aj ako ochranca proti povodniam, ochranca hospodárstva – úrody, a je i patrónom bezpečného cestovania a šťastného návratu, preto sú jeho sochy umiestňované na rázcestiach a na mostoch. Bol znázorňovaný ako kňaz v reverende so štólou, biret na hlave, palma, kniha a kríž v ruke).

Sú tu pomníky zasvätené aj Panne Márii – patrónke všetkých krajín Uhorska. (Marianský motív bol výrazom vďaky za ochranu pred morom, živelnými pohromami a nepriateľom. Marianské stĺpy bývali umiestnené väčšinou pred kostolom. Madona je prostredníkom medzi ľuďmi a Bohom. Svojou povahou Božej Matky mala pôsobiť na city ľudu a privádzať ho v pokore k Bohu.).

Sv. Vendelínovi – /20. októbra/, patrónovi dobytka, pastierov a sedliakov, (Znázorňoval sa ako pastier s klobúkom, v plášti, s palicou v ruke, s ovcou alebo kravou pri nohách. Uctieva sa ako ochranca proti nákazlivým chorobám dobytka).

Sv. Jozefovi – /19. marca/, patrónovi remeselníkov, tesárov, manželov a kresťanských rodín. Manžel Panny Márie a pestún Ježiša Krista. (Býva znázorňovaný s dieťaťom Ježišom v náručí alebo s tesárskym náradím.)

Pred kostolom sa nachádza veľká baroková, kamenná socha na pamiatku Sedembolestnej Panny Márie Šaštínskej, patrónky Slovenska z roku 1748. Socha na pilóne je ohradená štyrmi kamennými stĺpmi navzájom spojenými reťazou.

Množstvo prícestných sôch a krížov, ktoré tu občania stavali z vďaky k Bohu, za božiu pomoc, odzrkadľuje ich pevnú katolícku vieru. Kríž je znakom utrpenia, preto sa stavali zväčša na mieste, kde sa udiala tragická udalosť (náhla smrť, zabitie bleskom).

V baroku sú typické morové stĺpy, ktoré sa stavali po morových epidémiách, ako vďaka za žijúcich alebo na ochranu proti moru. Pomník padlým v prvej svetovej vojne /1914 – 1918/ bol postavený dobrovodskými kamenármi /Pripko/ a padlým v druhej svetovej vojne /1939 – 1945/. **Dobrovodský pranier**

Meno Švehla je vyryté i na pranieri, ktorý stojí pri rímskokatolíckom kostole. Na pranieri boli železné putá, ktorými pripúťali previnilcov a ľudia, čo išli okolo nich, mohli im spôsobovať rôzne príkoria, posmievať sa im, oplúť ich a hádzať do nich blato. Na pranieri je vyrytý i rok 1718 – asi rok jeho vzniku. Kamenný pranier je vysoký osem stôp. V súčasnosti pranier už nestojí na pôvodnom mieste. Praniere sa zhotovovali už v stredoveku, nachádzali sa v strede obcí a mestečiek, na verejne prístupných miestach. K pranieru sa pripúťavali previnilé osoby, ktoré boli istý čas ponechané na verejnú potupu alebo fyzicky trestané. Pranier postihoval páchatel'a trestného činu osočovania, krádeže, deliktov proti mravopočestnosti, atď.